

BAKGRUND OCH RÅD ANGÅENDE LÖNEUTFYLLNAD FÖR RESERVOFFICERARE

Omvärldsläget kräver ett mer robust försvar av Sverige. Den politiska viljan är tydlig: Försvarsmakten och totalförsvaret ska växa och stärkas, beredskapen måste förbättras. Ekonomiska medel tillförs både det militära och det civila försvaret. Värnplikten är återaktiverad, allt fler värnpliktiga kommer att utbildas, sex regementen återupprättas, totalförsvarets behov kommer att genomlysas och Försvarsmaktens personal kommer att ökas väsentligt. Personalbehovet år 2025 är cirka 70.000, år 2030 cirka 90.000.

I Försvarsmaktens tillväxt kommer reservofficerare att vara av stor betydelse, både för krigsorganisationen, för att utbilda värnpliktiga och för att få Försvarsmaktens grundorganisation att fungera. Allt fler befälsuttagna värnpliktiga kommer framgent att utbildas till reservofficerare. Reservofficerare kommer således att återfinnas både i yngre och äldre personalsegment och allt fler kommer att tjänstgöra aktivt.

Reservofficeraren är anställd av Försvarsmakten och kallas in för övning och kompetensutveckling i sin krigsbefattning några veckor varje år. Utöver det kan reservofficeraren tjänstgöra i längre perioder, exempelvis vid insats i utlandet eller för att stötta Försvarsmaktens grundorganisation. Reservofficeraren är alltså varken pliktpersonal eller frivillig, utan en tillsvidareanställd officer med lägre arbetstidsmått än yrkesofficeraren.

Den politiska viljan är tydlig när det gäller reservofficerare: Personalkategorin är avgörande för en fungerande försvarsmakt. Riksdagen har därför fattat beslut om att ge regeringen i uppdrag att underlätta för reservofficerare att tjänstgöra, bland annat genom laglig rätt till tjänstledighet.

Erfarenheten från pandemin har tydligt visat på behovet av ett robust samhälle och vikten av gemensamt ansvarstagande när kriser uppstår. Hållbarhet gynnar alla, ansvaret för vår säkerhet är gemensamt.

För att försvaret av Sverige ska fungera behöver reservofficeraren övas regelbundet. Det kräver att reservofficeraren dels får ledigt från sin civila arbetsgivare, och dels inte drabbas ekonomiskt. De allra flesta reservofficerare är välutbildade, kompetenta personer som har en högre lön i det civila yrket än i den militära, statliga anställningen. Många reservofficerare drabbas av kännbar inkomstförlust när de tjänstgör i Försvarsmakten, vilket inte sällan hindrar dem från viktig övning.

För att säkra försvaret av vårt land behöver alla bidra till att reservofficerare får möjlighet att öva. Inom staten finns redan avtal som ger reservofficeraren rätt till tjänstledigt och löneutfyllnad vid militär tjänstgöring. Inom region och kommun saknas sådana för det mesta, i vissa fall regleras de i kollektivavtal eller enskilda överenskommelser. Inom näringslivet visar allt fler företag intresse för att underlätta för reservofficerare att

tjänstgöra. Listan på företag som tecknar avsiktsförklaringar med Försvarsmakten blir allt längre. Ett flertal företag inleder just nu arbetet med att skapa avtal och policyer för att underlätta för sina reservofficerare, ett av dem är Volvo, ett annat är AFRY. Saab är ännu ett annat företag, som bland annat fyller ut sina reservofficerares löner helt. Inom statlig sektor har reservofficeraren rätt till löneutfyllnad om 20 procent av den civila lönen.

Skälen till att företagen vill underlätta för sina reservofficerare är, bland andra:

- De bidrar till försvaret av Sverige, viket är att visa på ansvarstagande i praktiken. Ett hållbart samhälle behöver inre och yttre säkerhet och således ett fungerande försvar. Att stötta samhället är viktigt både för varumärket och för det konkreta hållbarhetsarbetet och en del av företagets CSR-arbete.
- Reservofficerare är en högkvalitativ personalresurs. Det företag som attraherar reservofficerare har en tydlig konkurrensfördel vad gäller rekrytering av kompetent personal. Reservofficerare väljer förstås företag med positiv syn på totalförsvarssektorn och reservofficerare framför andra företag.
- Under militär tjänstgöring övas reservofficeraren i ledarskap och problemlösning i en erkänd och kvalitetssäkrad skola. Detta utgör extremt kostnadseffektiv kompetensutveckling för företaget. Vill företaget förknippas med kompetent ledarskap gör man rätt i att dra reservofficerare till sig och underlätta för deras militära tjänstgöring.
- Företaget får löpande insyn i kundens reella behov genom att reservofficeraren då och då tjänstgör inom olika delar av totalförsvaret. Det handlar inte enbart om rent militära varor och tjänster, utan om allt som rör grundorganisation i större myndigheter, normer kring uppträdande och regelverk. Bättre kundkännedom ger företaget konkurrensfördelar.
- Reservofficeraren är bra för företaget. En kompetensbaserad bemanning gör att reservofficerens civila och militära karriärer växeldrar och stärker varandra genom löpande kompetensutveckling och träning. Reservofficeraren säkerhetsprövas för sitt militära uppdrag och är således både kontrollerad och även tränad i säkerhetsmedvetenhet på en helt annan nivå än rent civila arbetstagare. Försvarsmaktens värdegrund (Öppenhet, resultat, ansvar) bidrar positivt till företagskulturen. Eftersom reservofficeraren förväntas hålla sig i fysisk form för sitt militära uppdrag, har reservofficeraren förutsättningar till god hälsa och med det färre sjukskrivningsdagar.
- Löneutfyllnad för reservofficerare kan jämföras med löneutfyllnad till arbetstagare som är föräldralediga. Det bidrar till stärkt varumärke och förbättrad rekryteringsförmåga av kompetent och kvalificerad personal.

En policy för reservofficerare bör omfatta:

- Reservofficerens rätt till tjänstledighet för tjänstgöring i krigsbefattning enligt av Försvarsmakten upprättad, skriftlig tjänstgöringsplan.
- Hur många veckor per år som omfattas (normalt sett inte mer än sex).
- Hur stor löneutfyllnad som utgår under tjänstgöringen (ju högre desto bättre).

- Reservofficeren bör sträva efter god framförhållning för att arbetsgivaren ska kunna planera sin verksamhet. I kollektivavtal regleras att Försvarsmakten ska eftersträva framförhållning om minst tre månader för tjänstgöring under 30 dagar, och minst fem månader för tjänstgöring längre än så.
- Eventuellt försäkringsskydd utöver de försäkringar som Försvarsmakten står för vid tjänstgöring.
- Reservofficerens rätt till tjänstgöring i längre perioder, exempelvis vid utlandstjänstgöring, samt villkor under längre perioders tjänstgöring som inte är i krigsbefattning.
- Att företaget ser positivt på tjänstgöring inom totalförsvaret och deltar i hållbarhetsarbetet genom att underlätta för sin personal att tjänstgöra.
- Att företaget ser den militära kompetensutvecklingen som en del av individens totala prestation.
- Att företaget informerar internt och externt om möjligheterna för reservofficerarna, för att öka förståelsen hos övrig civil personal och stärka varumärket utåt.

För vidare information, kontakta gärna Förbundet Reservofficerarna, kanslichef Jenny Harlin på jenny.harlin@reservofficerarna.se eller 0735-114572.